

Nyhetsbrev om EU-rätt nummer 10 2020

Innehåll

INLEDNING	2
AVGÖRANDEN I SVENSKA DOMSTOLAR, M.M.....	2
Marknadsrätt	2
Dold handlingsklausul i konsumentförsäkring förbjuds	2
EU-DOMSTOLEN.....	3
Avgöranden rörande Sverige	3
Förslag till avgöranden rörande Sverige	3
Institutionell rätt och allmänna principer	3
Tillåtet att föreskriva reversibel bedövning vid rituell slakt	3
Processrätt.....	5
EU-domstolen inte behörig att besvara tysk domstols frågor	5
Skatterätt.....	6
Momsundantaget för personligt bagage omfattar inte varor som förs ut ur EU för kommersiella ändamål.....	6
Konkurrensrätt m.m.....	7
Inre marknaden och fri rörlighet	7
Sex månaders frist rimlig tid för arbetstagare från annan medlemsstat att finna arbete	7
Inrikes och rättsligt samarbete	8
Nationell domstol ska bedöma risken för att den som begärs överlämnad enligt en europeisk arresteringsorder inte får en rättvis rättegång konkret	8
Tysk åklagare behörig utfärda europeisk utredningsorder.....	10
Tyskland inte skyldigt att självt lagföra misstänkt rumänsk medborgare som begärts utlämnad till Ukraina, när Rumänien avstått från detta	12
Informationssamhället	14
Tillåtet föreskriva krav på förhandstillstånd för rumänsk taxiförmedlingsapp.....	14
Arbetsrätt	15
Utstationeringsdirektivet tillämpligt på internationella vägtransporter	15
Konsumenträtt.....	17
Migrationsrätt	17
Irland inte skyldigt pröva asylansökan för person som beviljats subsidiärt skydd i annan medlemsstat	17
Miljö rätt	18
EU-RÄTTEN I SVENSKA JURIDISKA TIDSKRIFTER	18
NYA MÅL.....	18
DET HÄNDER I EU-DOMSTOLEN	18
FRÅN LAGSTIFTNINGSSARBETET	21

Sverige.....	21
En ny straffbestämmelse som skyddar betalningsverktyg.....	21
Sveriges tillträde till Europarådets konvention om it-relaterad brottslighet	22
Uppenbart ogrundade ansökningar och fastställande av säkra ursprungsländer	22
En europeisk åklagarmyndighet i Sverige	23
Ytterligare kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om elektronisk identifiering	23
Material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel	23

INLEDNING

Välkommen till det tionde och sista Nyhetsbrevet för år 2020, där rapporteringen avser december månad. Det straffrättsliga samarbetet mellan medlemsstaterna har varit något av ett tema för EU-domstolens stora avdelning under perioden, med inte mindre än tre domar, refererade under rubriken Inrikes och rättsligt samarbete. Vidare har domstolen i ett mål, vilket är relativt ovanligt, förklarat sig inte vara behörig att pröva en begäran om förhandsavgörande. Målet refereras under Processrätt. Från svensk horisont kan bl.a. rapporteras om att frågan om en svensk anslutning till den Europeiska åklagarmyndigheten, EPPO, nu utretts. Mer information under FRÅN LAGSTIFTNINGSSARBETET.

AVGÖRANDE I SVENSKA DOMSTOLAR, M.M.

Marknadsrätt

[Dold handlingsklausul i konsumentförsäkring förbjuds](#)

Högsta domstolen har i dom den 16 december 2020 i mål T 497-20 bedömt att ett avtalsvillkor i en konsumentförsäkring utgör en dold handlingsklausul. Fortsatt användning av villkoret har förbjudits då det har ansetts oskäligt.

Försäkringen Trygg 48 gäller för en mobiltelefon eller en surfplatta som används tillsammans med ett SIM-kort som hör till ett abonnemang hos företaget Telenor. Försäkringen täcker sådana händelser som att mobilen eller surfplattan plötsligt slutar att fungera, att någon stjälar den eller att försäkringstagaren plötsligt upptäcker att den förlorats. Genom försäkringen åtar sig försäkringsgivaren att lämna en funktionellt likvärdig produkt till försäkringstagaren inom 48 timmar från skadeanmälan. I försäkringsvillkoren anges att vissa händelser är undantagna och inte täcks av försäkringen. Ett av dessa undantag anges på följande sätt.

”Trygg 48 täcker inte skador, stöld eller förlust som; ... uppkommit då du inte haft uppsikt över din mobil/surfplatta i fordon, på allmän plats eller i allmän lokal.”

Konsumentombudsmannen väckte en förbudstalan och yrkade att bolagen vid vite skulle förbjudas att använda det aktuella villkoret eller väsentligen samma villkor och gjorde gällande att villkoret till sin lydelse begränsade försäkringens omfattning samtidigt som det **i villkoret angavs vissa handlingssätt som var ägnade att förebygga skada.**

HD konstaterade att målet främst rörde frågan om det aktuella villkoret är oskäligt enligt 3 § första stycket avtalsvillkorslagen (AVL). Avgörande för bedömningen är om villkoret enligt 4 kap. 11 § försäkringsavtalslagen (FAL) utgör ett **otillåtet omfattningsvillkor**. Vid den prövningen måste ställning tas till hur villkoret förhåller sig till de tvingande bestämmelserna om säkerhetsföreskrifter i 4 kap. 6 § den lagen. Genom 3 § AVL genomförs artikel 7.1 i avtalsvillkorsdirektivet 93/13/EEG, som säger att medlemsstaterna ska säkerställa att det finns lämpliga och effektiva medel för att hindra fortsatt användning av oskäliga avtalsvillkor. Ett avtalsvillkor är enligt artikel 3 i direktivet oskäligt om det i strid med kravet på god sed medför en betydande obalans i parternas rättigheter och skyldigheter enligt avtalet till nackdel för konsumenten. Vidare finns ett krav på transparens.

I det aktuella målet konstaterade HD att villkoret i fråga är utformat som ett omfattningsvillkor, det vill säga att undantaget avser det objektiva händelseförloppet att försäkringstagaren underlåtit att hålla uppsikt. Den handlingsdirigerande anvisningen i detta villkor hade kunnat utformas som en säkerhetsföreskrift, vilket innebär att reglerna härom i 4 kap. 6 § FAL måste uppfyllas. Så var inte fallet. HD uttalade: **Att utforma ett villkor som ger bilden av att försäkringens omfattning påverkas av om försäkringstagaren åsidosätter en handlingsföreskrift innebär att konsumenten ges en felaktig bild av sina rättigheter. Villkoret är därför oklart. Genom dess utformning som en dold handlingsklausul syftar villkoret även till att kringgå de tvingande reglerna. Villkoret är mot bakgrund av det anförda att bedöma som oskäligt.**

EU-DOMSTOLEN

EU-domstolen har under perioden 1 – 31 december 2020 meddelat [40 domar](#) som publicerats i rättsfallssamlingen, varav [10 domar](#) från stora avdelningen. Ingen av dessa domar rör mål där förhandsavgörande begärts av svensk domstol. Under samma period har generaladvokaterna meddelat [22 förslag](#) till avgöranden. Inget av dessa förslag rör Sverige i denna mening. [Pressmeddelanden](#) har lämnats i ett antal av dessa avgöranden och förslag.

Avgöranden rörande Sverige

Förslag till avgöranden rörande Sverige

Institutionell rätt och allmänna principer

[Tillåtet att föreskriva reversibel bedövning vid rituell slakt](#)

EU-domstolen, stora avdelningen, har i dom den 17 december 2020 i mål C-336/19, Centraal Israëlitisch Consistorie van België m.fl., prövat en begäran om förhandsavgörande från Grondwettelijk Hof (Författningsdomstolen, Belgien) angående tolkningen av artikel 26.2 första stycket c i förordning (EG) nr 1099/2009 om skydd av djur vid tidpunkten för avlivning och giltigheten av denna bestämmelse mot bakgrund av artiklarna 10, 20, 21 och 22 i EU-stadgan. Målet rör giltigheten av djurskyddsbestämmelser som antagits för implementering av förordningen.

Regionen Flanderns (Belgien) dekret av den 7 juli 2017 om ändring av lagen om djurskydd och djurens välbefinnande, vad gäller godkända metoder för slakt av djur, innebär ett förbud mot slakt av djur utan föregående bedövning, vilket omfattar slakt som påbjuds av en religiös ritual. I dekretet föreskrivs **ett krav, vid rituell slakt, på reversibel bedövning som inte kan leda till att djuret dör**. Dekretet har bland annat ifrågasatts av flera judiska och muslimska sammanslutningar som har yrkat att det ska ogiltigförklaras helt eller delvis. Enligt nämnda sammanslutningar innebär dekretet ett åsidosättande av förordning nr 1099/2009 genom att det fråntar troende judar och muslimer möjligheten att anskaffa kött från djur som slaktats i enlighet med deras religiösa påbud, och dekretet hindrar således de troende från att utöva sin religion. Enligt dessa påbud är det nämligen fel att tillämpa reversibel bedövning. Den hänskjutande domstolen vill få klarhet i denna fråga.

EU-domstolen påpekar för det första att principen att djur ska bedövas före avlivning, vilken fastställs i förordning nr 1099/2009, svarar mot det huvudsakliga målet att skydda djurs välbefinnande som eftersträvas med denna förordning. Förordningen tillåter visserligen rituell slakt inom ramen för vilken djur får avlivas utan föregående bedövning. Denna form av slakt är emellertid endast tillåten i undantagsfall i unionen och endast i syfte att säkerställa religionsfriheten. Medlemsstaterna får dessutom anta nationella bestämmelser som syftar till att säkerställa ett mer omfattande skydd av djur vid tidpunkten för avlivning än det som fastställs i förordning nr 1099/2009 med avseende på rituell slakt. Förordning nr 1099/2009 återspeglar således den omständigheten att **unionen och medlemsstaterna fullt ut ska ta hänsyn till djurens välbefinnande, samtidigt som de ska respektera medlemsstaternas lagar och andra författningar samt sedvänjor särskilt i fråga om religiösa riter**. Den nödvändiga avvägningen mellan djurens välbefinnande och friheten att utöva sin religion görs emellertid inte i förordning nr 1099/2009, utan förordningen innehåller endast bestämmelser som ska tillämpas vid den avvägning som det ankommer på medlemsstaterna att göra mellan dessa båda värden.

Av detta följer att **förordning nr 1099/2009 inte utgör hinder för att medlemsstaterna föreskriver en skyldighet att bedöva djuren innan de avlivas som även är tillämplig inom ramen för slakt som krävs för religiösa riter**. Detta gäller emellertid under förutsättning att medlemsstaterna härvid iakttar de grundläggande rättigheter som föreskrivs i stadgan. Vad beträffar frågan huruvida dessa grundläggande rättigheter iakttas i dekretet, erinrar domstolen om att **rituell slakt omfattas av friheten att utöva sin religion**, vilken garanteras i artikel 10.1 i stadgan.

För att bedöma huruvida en begränsning av denna frihet är tillåten konstaterar domstolen inledningsvis att det ingrepp i friheten att utöva sin religion som följer av dekretet är föreskrivet i lag och dessutom är förenligt med det väsentliga innehållet i artikel 10 i stadgan, då det är begränsat till en aspekt av den specifika rituella akt som nämnda slakt utgör. Sådan slakt är däremot inte förbjuden i sig. Domstolen påpekar därefter att ingreppet svarar mot ett mål av allmänt samhällsintresse som erkänns av unionen, nämligen att främja djurens välbefinnande. Inom ramen för prövningen av huruvida begränsningen är proportionerlig drar domstolen slutsatsen att de åtgärder som föreskrivs i dekretet gör det möjligt att säkerställa en **rimlig**

avvägning mellan å ena sidan den betydelse som tillmäts djurs välbefinnande och å andra sidan troende judars och muslimers frihet att utöva sin religion.

[Pressmeddelande](#) har lämnats.

Processrätt

[EU-domstolen inte behörig att besvara tysk domstols frågor](#)

EU-domstolen, första avdelningen, har i dom den 10 december 2020 i mål C-620/19, J & S Service, prövat en begäran om förhandsavgörande från Bundesverwaltungsgericht (Federala högsta förvaltningsdomstolen, Tyskland) angående tolkningen av artikel 23.1 e och j i dataskyddsförordningen. Begäran har framställts i ett mål mellan Land Nordrhein-Westfalen och D.-H. T., i egenskap av konkursförvaltare för J & S Service UG, angående en begäran om tillgång till skatteuppgifter avseende detta bolag.

Uppgifterna gällde tvångsåtgärder som J & S Service eventuellt var föremål för, redan verkställda åtgärder och mottagna betalningar samt uppgift om när skattemyndigheten fick kännedom om bolagets insolvens. D.-H. T. begärde även ett utdrag ur bolagets räkenskaper för samtliga skatter och avgifter som skattemyndigheten hade förvaltat under viss period. Frågan kom efter skattemyndighetens och underinstansernas prövning till den hänskjutande domstolen, som beslutade att begära förhandsavgörande.

Bundesverwaltungsgericht påpekade att dataskyddsförordningen inte är direkt tillämplig i målet, men gjorde gällande att EU-domstolen ändå är behörig, eftersom bestämmelserna i den tyska skattelagen hänvisade till förordningens bestämmelser.

EU-domstolen konstaterade inledningsvis att den kan vara behörig att meddela ett förhandsavgörande när omständigheterna i det nationella målet inte omfattades av unionsrättens tillämpningsområde, och således omfattades av medlemsstaternas exklusiva behörighet, men då dessa bestämmelser hade blivit tillämpliga genom hänvisningar i nationell rätt till innehållet i unionsbestämmelserna. EU-domstolens behörighet är emellertid **begränsad till att pröva enbart unionsrättsliga bestämmelser**. Den får inte i sitt svar till den nationella domstolen beakta de allmänna hänsyn som ligger till grund för bestämmelser i nationell rätt som, samtidigt som de hänvisar till unionsrätten, även definierar räckvidden av denna hänvisning. Att ta hänsyn till de begränsningar som den nationella lagstiftaren kan ha fastställt för tillämpningen av unionsrätten på förhållanden som är rent interna – och som unionsrätten bara är tillämplig på i kraft av den nationella lagstiftningen – faller under nationell rätt och därigenom under de nationella domstolarnas exklusiva behörighet. Det framgår av begäran om förhandsavgörande att det i de bestämmelser i skattelagen som är i fråga i det nationella målet hänvisas till artikel 23 i dataskyddsförordningen i syfte att uppställa ramar för skattemyndighetens informationsskyldighet och för den registrerades rätt till information från denna myndighet, för att avhjälpa det förhållandet att denna myndighet befinner sig i en ogynnsam situation i konkursförfaranden jämfört med den situation som råder för privaträttsliga borgenärer, och således bidra till att trygga skatteintäkterna. De bestämmelser i skattelagen som är i fråga i det nationella målet begränsar sig emellertid inte till att göra bestämmelserna i dataskyddsförordningen tillämpliga utanför tillämpningsområdet för denna förordning, utan ändrar dess syfte och räckvidd. De bestämmelser i skattelagen som är i fråga i det nationella målet utgör

visserligen en i det närmaste ordagrann återgivning av vissa bestämmelser i dataskyddsförordningen, **men syftet med och det sammanhang i vilket dataskyddsförordningen antogs skiljer sig väsentligen från syftet med och sammanhanget för den nationella lagstiftning som är aktuell i det nationella målet**, eftersom förordningen bland annat syftar till att säkerställa iakttagandet av de grundläggande rättigheter som fysiska personer tillerkänns och samtidigt göra en avvägning mellan dessa rättigheter och behovet av att skydda andra legitima intressen i ett demokratiskt samhälle. I tysk rätt hänvisas i själva verket inte till skyddet för fysiska personers personuppgifter, vilket i unionsrätten regleras av dataskyddsförordningen, utan till det begrepp för skydd av juridiska personers personuppgifter som är specifikt för nationell rätt. Under dessa omständigheter **avser tolkningsfrågorna egentligen inte tolkningen av en unionsbestämmelse som har gjorts tillämplig utanför dess tillämpningsområde** genom en nationell bestämmelse, utan ett begrepp i nationell rätt som saknar motsvarighet i unionsrätten. Artikel 23 i dataskyddsförordningen kan inte tolkas utan hänsyn till att den specifikt syftar till att säkerställa fysiska personers grundläggande rättigheter. EU-domstolen förklarade således att den inte var behörig att meddela förhandsavgörande i målet.

Skatterätt

[Momsundantaget för personligt bagage omfattar inte varor som förs ut ur EU för kommersiella ändamål](#)

EU-domstolen, femte avdelningen, har i dom den 17 december 2020 i mål C-656/19, Bakati Plus, prövat en begäran om förhandsavgörande från Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (Förvaltnings- och arbetsdomstolen i Szeged, Ungern) angående tolkningen av artiklarna 146 och 147 i direktiv 2006/112/EG (mervärdesskattedirektivet) samt principen om skatteneutralitet och proportionalitetsprincipen. Målet avser ett beslut att avslå en ansökan om undantag från skyldigheten att betala mervärdesskatt för varor som medförts i resandes personliga bagage.

Fram till april 2015 bedrev Bakati grossisthandel med prydnadsväxter. Därefter ägnade bolaget sig åt detaljhandel men inte genom butiksförsäljning. Under år 2016 bestod verksamheten till 95 procent av leveranser till tjugo privatpersoner, som tillhörde tre familjer, av stora mängder livsmedel, kosmetika och rengöringsprodukter. Inköpen gjordes per telefon och skedde vid flera hundra tillfällen. De berörda varorna transporterades för Bakatis räkning från bolagets lager i Szeged (Ungern) till ett lager som förvärvarna hyrde i Tompa (Ungern), nära den serbisk-ungerska gränsen, där fakturorna och blanketterna för begäran om återbetalning av mervärdesskatt för utländska resande, vilka hade upprättats av Bakati på grundval av de uppgifter som dessa förvärvare tillhandahållit, lämnades över tillsammans med de berörda varorna mot erläggande av köpeskillingen. Köparna transporterade varorna med bil till Serbien som personligt bagage. De gjorde anspråk på att omfattas av undantaget från mervärdesskatteplikt för varor som medförs i utländska resandes personliga bagage, genom att till Bakati sända tillbaka den blankett för ansökan om återbetalning av mervärdesskatt som utfärdats av utfartstullmyndigheten, i vilken det angavs att varorna hade lämnat Europeiska unionens territorium i Tompa. När Bakati

mottog denna blankett återbetalade bolaget den mervärdesskatt som förvärvarna hade betalat vid köpet. Vid kontroll visades att de aktuella förvärven gick utöver köparnas individuella och familjemässiga behov och att de hade genomförts i syfte att sälja de förvärvade varorna vidare, varför undantaget för personligt bagage inte kunde tillämpas. Ansökan om återbetalning av mervärdesskatt avslogs, vilket beslut blev föremål för den talan som prövas av den hänskjutande domstolen.

EU-domstolen prövade bl.a. frågan huruvida det **undantag** från skatteplikt som föreskrivs i artikel 147.1 i mervärdesskattedirektivet för "varor som medförs i resandes **personliga bagage**" ska tolkas så, att det **omfattar varor som en privatperson som inte är etablerad i unionen tar med sig ut ur unionen för kommersiella ändamål** i syfte att sälja dem vidare i ett tredjeland. Frågan besvarades nekande. Domstolen konstaterade att detta undantag dels ska definieras unionsrättsligt, dels tolkas restriktivt, och att varken vanligt språkbruk, det sammanhang i vilket det används eller syftet talar för att det skulle omfatta varor som medförs i kommersiellt syfte.

Konkurrensrätt m.m.

Inre marknaden och fri rörlighet

[Sex månaders frist rimlig tid för arbetstagare från annan medlemsstat att finna arbete](#)

EU-domstolen, första avdelningen, har i dom den 17 december 2020 i mål C-710/19, G.M.A., prövat en begäran om förhandsavgörande från Conseil d'État (Högsta förvaltningsdomstolen, Belgien) angående tolkningen av artikel 45 FEUF, artiklarna 15 och 31 i direktiv 2004/38/EG om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier m.m. samt artiklarna 41 och 47 i EU-stadgan. Begäran har framställts i ett mål mellan G.M.A. och belgiska staten angående den sistnämndas beslut att neka G.M.A. uppehållsrätt i Belgien för längre tid än tre månader i egenskap av arbetssökande.

G.M.A., som är grekisk medborgare, ansökte i egenskap av arbetssökande om registreringsintyg i Belgien för att erhålla uppehållsrätt för längre tid än tre månader. Ansökan avslogs med motiveringen att det inte utifrån de handlingar han gett in kunde förutsättas att han verkligen hade en möjlighet att få anställning i Belgien. Han överklagade och målet hamnade så småningom i den hänskjutande domstolen. Under förfarandet gjorde han gällande att det av artikel 45 FEUF och domen av den 26 februari 1991, Antonissen (C-292/89, EU:C:1991:80), följer att medlemsstaterna är skyldiga att ge arbetssökande från en annan medlemsstat en rimlig tidsfrist för att informera sig om erbjudanden om anställning som kan vara lämpliga för dem och för att vidta nödvändiga åtgärder för att få anställning. Nämnda tidsfrist får inte i något fall vara kortare än sex månader, såsom framgår av artikel 7.3, jämförd och i analogi med artiklarna 11 och 16 i direktiv 2004/38. Under denna frist är han inte skyldig att visa att han verkligen kan få anställning. Under förfarandet fick han en praktikplats vid EU-parlamentet. Den hänskjutande domstolen ställde två frågor, varav den första besvarades.

EU-domstolen tolkade den första frågan som att den avsåg att klargöra huruvida **artikel 45 FEUF** och artikel 14.4 b i direktiv 2004/38 ska tolkas så, att den **mottagande medlemsstaten är skyldig att ge en arbetssökande en rimlig tidsfrist** för att informera sig om erbjudanden om anställning som kan vara lämpliga för vederbörande och för att vidta nödvändiga åtgärder för att få anställning, att denna frist inte i något fall får vara kortare än **sex månader** och att den mottagande medlemsstaten under denna period får kräva att arbetssökanden ska styrka att han eller hon söker arbete och verkligen har möjlighet att få anställning. Den konstaterade inledningsvis att begreppet arbetstagare är ett unionsrättsligt begrepp som ska tolkas extensivt, och innefattar arbetssökande. Den fria rörligheten för arbetstagare innefattar således en rätt att röra sig fritt i andra medlemsstater för att söka arbete där. Mottagande medlemsstat är därför skyldig att ge en sådan rimlig tidsfrist. Vad gäller **fristens längd** konstaterade domstolen att "en frist på **sex månader** från och med dagen för registrering **i princip inte framstår som otillräcklig** och inte äventyrar den ändamålsenlig verkan av artikel 45 FEUF".

Inrikes och rättsligt samarbete

[Nationell domstol ska bedöma risken för att den som begärs överlämnad enligt en europeisk arresteringsorder inte får en rättvis rättegång konkret](#)

EU-domstolen, stora avdelningen, har i dom den 17 december 2020 i målen C-354/20, och C-412/20, Openbaar Ministerie (Den utfärdande rättsliga myndighetens oavhängighet), prövat en begäran om förhandsavgörande från Rechtbank Amsterdam (Domstolen i Amsterdam, Nederländerna) angående tolkningen av artikel 19.1 FEU, artikel 47 andra stycket i EU-stadgan och rambeslut 2002/584/RIF om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna i aktuell lydelse. Målen rörde verkställighet i Nederländerna av två polska arresteringsordrar avseende lagföring för narkotikahandel och innehav av falska identitetshandlingar respektive verkställighet av fängelsestraff för flera fall av hot- och våldsbrott i Polen.

I det förstnämnda målet beslutades bl.a. att åklagaren skulle få tillfälle att yttra sig skriftligen över den senaste **utvecklingen avseende rättsstatsprincipen i Polen** samt om följderna av denna utveckling med avseende på de skyldigheter som följer av domen av den 25 juli 2018, Minister for Justice and Equality (Brister i domstolssystemet) (**C-216/18 PPU**, EU:C:2018:586). Den hänskjutande domstolen har hänvisat till flera nyare händelser, mot bakgrund av vilka den hyser tvivel om domstolarnas oavhängighet i Polen, bland annat följande:

– Domen av den 19 november 2019, A.K. m.fl. (Oavhängigheten hos avdelningen för disciplinära mål vid Högsta domstolen) (C-585/18, C-624/18 och C-625/18, EU:C:2019:982), och domen av den 26 mars 2020, Miasto Łowicz och Prokurator Generalny (C-558/18 och C-563/18, EU:C:2020:234).

– Domen från Sąd Najwyższy (Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych) (Högsta domstolen, avdelningen för arbetsrättsliga och socialförsäkringsrättsliga mål) av den 5 december 2019, i vilken nämnda domstol, i det mål som gav upphov till begäran om förhandsavgörande i mål C-585/18, fann att Krajowa Rada Sądownictwa (Nationella domstolsrådet, Polen), i dess nuvarande sammansättning, inte var ett organ som var opartiskt och oavhängigt den lagstiftande och verkställande makten.

– Den talan om fördragsbrott som Europeiska kommissionen väckt mot Republiken Polen (mål C-791/19) liksom domstolens beslut av den 8 april 2020, kommissionen/Polen (C-791/19 R, EU:C:2020:277).

– Republiken Polens antagande den 20 december 2019 av en ny lag om domstolsväsendet, som trädde i kraft den 14 februari 2020 och som föranledde kommissionen att den 29 april samma år inleda ett fördragsbrottsförfarande och tillstålla denna medlemsstat en formell underrättelse avseende den nya lagen.

– Den förhandling som hölls den 9 juni 2020 inför Sąd Najwyższy (Izba Dyscyplinarna) (Högsta domstolen, avdelningen för disciplinära mål) om upphävande av en polsk domares straffrättsliga immunitet, och den dom som meddelades samma dag.

Den hänskjutande domstolen anser, bland annat mot bakgrund av dessa nya omständigheter, att de polska domstolarnas oavhängighet, däribland den domstol som utfärdat den europeiska arresteringsorder som är i fråga i målet, inte är säkerställd. Den hänskjutande domstolen anser nämligen att polska domare löper risk att bli föremål för ett disciplinärt förfarande vid en instans vars oavhängighet inte säkerställs, bland annat om dessa domare skulle pröva huruvida en domstol uppfyller de garantier för oavhängighet som unionsrätten ställer. Enligt den hänskjutande domstolen uppkommer för det första frågan **huruvida unionsrätten utgör hinder för att en verkställande rättslig myndighet verkställer en europeisk arresteringsorder som utfärdats av en utfärdande rättslig myndighet vars oavhängighet inte längre kan garanteras**, med hänsyn till utvecklingen efter utfärdandet av arresteringsordern. Vidare ansåg den att **rätten till en oavhängig domstol inte längre kan garanteras** för en person som är skyldig att inställa sig vid en polsk domstol, och att ett sådant **konstaterande i sig är tillräckligt för att motivera att en europeisk arresteringsorder inte verkställs**. Slutligen är, enligt den hänskjutande domstolen, den omständigheten att har fortsatt att pröva mål som rör polska domare, även efter det att EU-domstolens meddelat sitt beslut den 8 april 2020, tillräcklig för att anse att det finns grundad anledning att tro att den person som är föremål för en europeisk arresteringsorder, såsom den aktuella, kommer att löpa en verklig risk för att dennes grundläggande rätt till en rättvis rättegång kränks.

EU-domstolen uppfattade de frågor som mot den bakgrunden ställdes som att de avsåg att ge klarhet i huruvida artiklarna 6.1 och 1.3 i rambeslut 2002/584 ska tolkas så, att **när den verkställande rättsliga myndigheten har tillgång till uppgifter som visar på systembrister** eller allmänna brister rörande domstolarnas oavhängighet i den utfärdande medlemsstaten som förelåg vid tidpunkten för utfärdandet av arresteringsordern, **får den verkställande rättsliga myndigheten neka den domstol som utfärdat arresteringsordern ställning som "utfärdande rättslig myndighet"** och kan presumera att det finns grundad anledning att tro att den berörda personen kommer att löpa en verklig risk för att dennes grundläggande rätt till en rättvis rättegång kränks, en rätt som slås fast i artikel 47 andra stycket i stadgan, utan att göra en konkret, precis prövning med hänsyn tagen bland annat till den berördes personliga omständigheter, brottets art och de faktiska omständigheter som legat till grund för utfärdandet av arresteringsordern.

EU-domstolen påminde först om **principen om ömsesidigt förtroende** mellan medlemsstaterna, som innebär att **medlemsstaterna utom i exceptionella fall måste utgå ifrån att alla de andra medlemsstaterna iakttar unionsrätten och**

särskilt de grundläggande rättigheter som erkänns i unionsrätten, vilket innebär att de verkställande rättsliga myndigheterna i princip endast har möjlighet att vägra att verkställa en sådan order om de kan åberopa något av de skäl till att vägra verkställighet som på ett uttömmande sätt räknas upp i rambeslutet.

När en **verkställande rättslig myndighet** som ska fatta beslut i frågan huruvida ett överlämnande ska ske enligt en europeisk arresteringsorder, förfogar över uppgifter som tycks visa att det föreligger en verklig risk för en kränkning av den grundläggande rätten till en rättvis rättegång på grund av systembrister eller allmänna brister vad gäller domstolarnas oavhängighet i den utfärdande medlemsstaten är den **skyldig att på ett konkret och precist sätt kontrollera huruvida det finns grundad anledning att tro att denna person kommer att löpa en sådan risk** om han eller hon överlämnas till den sistnämnda staten. I ett **första steg** ska denna rättsliga myndighet **på grundval av objektiva, trovärdiga, precisa och vederbörligt uppdaterade uppgifter** bedöma om det föreligger en verklig risk för en kränkning av den grundläggande rätten till en rättvis rättegång som hänger samman med bristande oavhängighet hos domstolarna i den utfärdande medlemsstaten till följd av systembrister eller allmänna brister där. I ett **andra steg** måste denna myndighet på ett **konkret och precist sätt bedöma i vilken utsträckning dessa brister kan påverka de domstolar** i den medlemsstaten som är behöriga i de förfaranden som den eftersökta personen kommer att bli föremål för **och huruvida det, med hänsyn till den berördes personliga omständigheter, brottets art och de faktiska omständigheter** som legat till grund för utfärdandet av arresteringsordern, och med beaktande av de uppgifter som denna medlemsstat eventuellt har lämnat i enlighet med artikel 15.2 i rambeslut 2002/584, finns **grundad anledning att tro att den berörde kommer att löpa en sådan risk** vid överlämnande till sistnämnda medlemsstat.

Mot denna bakgrund besvarades tolkningsfrågan nekande.

[Tysk åklagare behörig utfärda europeisk utredningsorder](#)

EU-domstolen, stora avdelningen, har i dom den 8 december 2020 i mål C-584/19, Staatsanwaltschaft Wien (Ordres de virement falsifiés), prövat en begäran om förhandsavgörande från Landesgericht für Strafsachen Wien (Regionala brottmålsdomstolen i Wien, Österrike) angående tolkningen av artikel 1.1 och artikel 2 c i direktiv 2014/41/EU om en **europeisk utredningsorder** på det straffrättsliga området. Begäran har framställts i samband med en begäran om verkställighet i Österrike av en europeisk utredningsorder på det straffrättsliga området som utfärdats av Staatsanwaltschaft Hamburg (åklagarmyndigheten i Hamburg, Tyskland) avseende A. och andra okända personer som misstänks ha förfalskat banköverföringar.

Åklagarmyndigheten i Hamburg genomför en förundersökning avseende bedrägeri mot A och andra okända personer. Dessa personer misstänkts för att genom att använda uppgifter som hade erhållits olagligen och med bedrägligt uppsåt, ha förfalskat 13 överföringsuppdrag genom vilka 9 775,05 euro ska eller borde ha överförts till ett bankkonto som hade öppnats i A:s namn i en österrikisk bank. Som en del av utredningen av detta ärende utfärdade åklagarmyndigheten i Hamburg en europeisk utredningsorder vilken myndigheten överlämnade till Staatsanwaltschaft Wien (åklagarmyndigheten i Wien, Österrike). I nämnda utredningsorder begärde

åklagarmyndigheten i Hamburg att åklagarmyndigheten i Wien skulle översända kopior av kontoutdrag från det aktuella bankkontot för viss period. Åklagarmyndigheten begärde tillstånd från den hänskjutande domstolen skulle lämna tillstånd till utredningsåtgärden, vilket krävdes enligt österrikisk rätt. Den hänskjutande domstolen ställer sig frågan huruvida åklagarmyndigheten i Hamburg, mot bakgrund av domskälen i EU-domstolens dom av den 27 maj 2019, OG och PI (Åklagarmyndigheten i Lübeck och Zwickau) (C-508/18 och C-82/19 PPU, EU:C:2019:456), och i domen av den 27 maj 2019, PF (Litauens riksåklagare), är behörig att utfärda en sådan utredningsorder, dvs. om den är en "rättslig myndighet" i direktivets mening. I den förstnämnda av dessa domar ansågs tysk åklagare inte uppfylla detta krav vid tillämpningen av rambeslutet om europeisk arresteringsorder, eftersom dessa inte var tillräckligt oberoende i förhållande till den verkställande makten.

EU-domstolen konstaterade att **frågan** ställts för att ge klarhet i huruvida artikel 1.1 och artikel 2 c i direktiv 2014/41 ska tolkas så, att begreppen "**rättslig myndighet**" och "**utfärdande myndighet**", i den mening som avses i dessa bestämmelser, **omfattar en åklagare** i en medlemsstat, eller mer allmänt, en åklagarmyndighet i en medlemsstat, **oberoende av om nämnda åklagare eller åklagarmyndighet enligt lag är underordnad den verkställande makten i medlemsstaten**, eller av om det finns en risk för att nämnda åklagare eller åklagarmyndighet, direkt eller indirekt, blir **föremål för instruktioner eller anvisningar i ett enskilt ärende** från den verkställande makten i samband med antagandet av en europeisk utredningsorder. Även i detta mål inledde domstolen med att hänvisa till den hörnsten som **principen om ömsesidigt förtroende** mellan medlemsstaterna utgör, innebärande att möjligheterna till avsteg från denna ska tolkas restriktivt. Beträffande **lydelsen** påpekade den att medan begreppet "utfärdande rättslig myndighet" används i rambeslut 2002/584, särskilt i artikel 6.1, utan att det anges vilka myndigheter som omfattas av detta begrepp, anges det uttryckligen i artikel 2 c i) i direktiv 2014/41 att **åklagaren ingår bland de myndigheter** som, i likhet med domare, domstolar och undersökningsdomare, betraktas som en "utfärdande myndighet". Varken i led i) eller led ii) i artikel 2 c i direktivet anges att åklagaren, för att kunna betecknas "utfärdande myndighet" eller "rättslig myndighet" i den mening som avses i direktiv 2014/41, inte enligt lag får vara underordnad den verkställande makten i den medlemsstat där åklagaren är verksam. Vad gäller det **sammanhang** i vilket dessa bestämmelser ingår omfattas utfärdandet eller godkännandet av en europeisk utredningsorder av ett förfarande och garantier som skiljer sig från dem som gäller för utfärdande av en europeisk arresteringsorder. **Åklagaren ska säkerställa processuella rättigheter**, inklusive rätten till ett effektivt domstolsskydd, rätten till ett effektivt rättsmedel, oskuldspresumtionen och rätten till försvar, i enlighet med direktivet och stadgan. Även i fråga om ändamålet skiljer sig systemen åt. Medan syftet med den europeiska arresteringsordern enligt artikel 1.1 i rambeslut 2002/584 är att en eftersökt person ska gripas och överlämnas för lagföring eller för verkställighet av ett fängelsestraff eller en annan frihetsberövande åtgärd, syftar den europeiska utredningsordern, enligt artikel 1.1 i direktiv 2014/41, till att få till stånd en eller flera specifika utredningsåtgärder i syfte att inhämta bevis.

Frågan besvarades sålunda jakande.

[Pressmeddelande](#) har lämnats.

[Tyskland inte skyldigt att självt lagföra misstänkt rumänsk medborgare som begärts utlämnad till Ukraina, när Rumänien avstått från detta](#)

EU-domstolen, stora avdelningen, har i dom den 17 december 2020 i mål C-398/19, Generalstaatsanwaltschaft Berlin (Extradition vers l'Ukraine), prövat en begäran om förhandsavgörande från Kammergericht Berlin (Regionala överdomstolen i Berlin, Tyskland) angående tolkningen av artiklarna 18 och 21 FEUF samt domen av den 6 september 2016, Petruhhin (C-182/15, EU:C:2016:630). Begäran har framställts i samband med en begäran om utlämning som de ukrainska myndigheterna har riktat till de tyska myndigheterna avseende BY, ukrainsk och rumänsk medborgare, i syfte att lagföra honom.

BY är ukrainsk och rumänsk medborgare. Han är född i Ukraina och bodde i denna stat fram till dess att han flyttade till Tyskland. Han erhöll han på egen begäran även rumänskt medborgarskap i egenskap av ättling till rumänska medborgare som varit bosatta i Rumänien. Han har aldrig bott där. Ukrainas allmänna åklagarmyndighet utfärdade, med stöd av en arresteringsorder från en ukrainsk domstol, en formell begäran om utlämning av BY för att lagföra honom för förskingring av tillgångar tillhörande ett ukrainskt offentlig företag. Begäran översändes till Förbundsrepubliken Tyskland via det ukrainska justitieministeriet. BV häktades och placerades senare i förvar i avvaktan på utlämning, från vilket han villkorligt frigavs efter att ha ställt ekonomisk säkerhet. Åklagare i Berlin informerade rumänska justitieministeriet om begäran om utlämning och frågade om de hade för avsikt att själva lagföra BY. Av ministeriets svar har den hänskjutande domstolen dragit slutsatsen att rumänsk rätt i princip tillåter lagföring av en rumänsk medborgare för gärningar som begåtts utomlands. Den är även osäker på om en utlämning av BY till Ukraina är förenlig med domen av den 6 september 2016, Petruhhin (C-182/15, EU:C:2016:630) (nedan Petruhhin), eftersom de rumänska rättsliga myndigheterna inte formellt har tagit ställning till huruvida en europeisk arresteringsorder ska utfärdas. Den hänskjutande domstolen har preciserat att **Tyskland visserligen vägrar att utlämna sina egna medborgare, men att det inte finns något förbud mot utlämning av medborgare i andra medlemsstater.**

Den hänskjutande domstolen ställde tre frågor till EU-domstolen:

- 1) **Gäller principerna i Petruhhin** om tillämpningen av artiklarna 18 och 21 FEUF i händelse av en begäran från ett tredjeland om utlämning av en unionsmedborgare **även om den tilltalade har flyttat centrum för sina intressen till den anmodade medlemsstaten vid en tidpunkt då han ännu inte var unionsmedborgare?**
- 2) Är på grundval av Petruhhin den medlemsstat i vilken den eftersökta personen är medborgare och vilken har underrättats om en begäran om utlämning skyldig att av det ansökande tredjelandet begära att denna ska översända akten i brottsutredningen för att kunna bedöma om medlemsstaten ska överta lagföringen?
- 3) Följer det av Petruhhin att **den medlemsstat som av ett tredjeland anmodas utlämna en unionsmedborgare skyldig att vägra utlämning och själv överta lagföringen, om detta är möjligt** enligt medlemsstatens nationella lagstiftning?

EU-domstolen framhöll, beträffande den första frågan, att det i Petruhhin slogs fast att reglerna om utlämning visserligen omfattas av medlemsstaternas befogenhet i avsaknad av ett sådant avtal, men att de situationer som faller inom tillämpningsområdet för artikel 18 FEUF jämförd med EUF-fördragets bestämmelser

om unionsmedborgarskap innefattar situationer som avser utövandet av rätten att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier i enlighet med artikel 21 FEUF.

EU-domstolen besvarade **den första frågan** jakande, och anförde bl.a. att den omständigheten att unionsmedborgaren i fråga blev medborgare i en medlemsstat, och därmed fick ställning som unionsmedborgare, först vid en tidpunkt då denne redan vistades i en annan medlemsstat än den där vederbörande senare förvärvat medborgarskap medför inte någon annan bedömning än att den medborgaren, i denna egenskap, har rätt att åberopa artikel 21.1 FEUF. En motsatt tolkning, som alltså skulle hindra en dylik medborgare från att göra gällande de rättigheter som unionsmedborgarskapet ger, skulle undergräva denna ställnings ändamålsenliga verkan.

EU-domstolen konstaterade vidare att **den andra frågan** avsåg att ge klarhet i huruvida det eventuellt föreligger en skyldighet för den medlemsstat i vilken den eftersökta personen är medborgare att begära att det ansökande tredjelandet översänder de handlingar som rör det brott som denna person anklagas för, men även fastställa vilka skyldigheter som åligger den anmodade medlemsstaten inom ramen för detta informationsutbyte. Den konstaterade att varken den anmodade medlemsstaten eller den medlemsstat i vilken den eftersökta personen är medborgare kan däremot vara skyldig, enligt unionsrätten, att begära att det ansökande tredjelandet översänder akten i brottsutredningen. **Den anmodade medlemsstaten får**, under förutsättning att de i vederbörlig ordning har informerat myndigheterna i den medlemsstat i vilken den eftersökta personen är medborgare, fortsätta utlämningsförfarandet och, i förekommande fall, **utlämna denna person om inte den medlemsstat i vilken personen är medborgare har utfärdat en europeisk arresteringsorder inom en**, med beaktande av samtliga omständigheter i ärendet, **skälig tid**. I ett sådant fall kan den anmodade medlemsstaten således genomföra utlämningen utan att behöva invänta, efter en sådan skälig tidsfrist, att den medlemsstat i vilken den eftersökta personen är medborgare antar ett formellt beslut varigenom den avstår från att utfärda en europeisk arresteringsorder avseende denna person. Det motsatta synsättet skulle nämligen gå utöver vad som krävs för genomförandet av de mekanismer för samarbete och ömsesidigt bistånd som finns på det straffrättsliga området enligt unionsrätten och riskera att försena utlämningsförfarandet på ett otillbörligt sätt.

EU-domstolen angav att **den tredje frågan** avsåg att ge klarhet i huruvida **artiklarna 18 och 21 FEUF** ska tolkas så, att den medlemsstat som från ett tredjeland har tagit emot en begäran om utlämning i syfte att lagföra en unionsmedborgare, som är medborgare i en annan medlemsstat, **är skyldig att vägra utlämning och själv lagföra honom om det är tillåtet enligt nationell rätt**. Den konstaterade att artiklarna 18 och 21 FEUF inte ska tolkas så, att den anmodade medlemsstaten är skyldig att vägra utlämning av en unionsmedborgare, som är medborgare i en annan medlemsstat, och själv lagföra denne för gärningar som begåtts i ett tredjeland, när den anmodade medlemsstatens nationella lagstiftning ger denna medlemsstat rätt att lagföra denna unionsmedborgare för vissa brott som begåtts i ett tredjeland. I ett sådant fall skulle en skyldighet att vägra utlämning och själv lagföra den aktuella personen nämligen få till följd att den anmodade medlemsstaten **berövades möjligheten att själv bedöma huruvida det**

är lämpligt att lagföra nämnda medborgare med stöd av nationell rätt, mot bakgrund av samtliga omständigheter i det enskilda fallet, däribland utsikterna för att ett sådant åtal ska leda till en fällande dom med hänsyn till tillgänglig bevisning. En sådan skyldighet skulle således gå utöver de gränser som unionsrätten kan uppställa för utövandet av det utrymme för skönsmässig bedömning som denna medlemsstat åtnjuter när det gäller att bedöma lämpligheten av rättsliga åtgärder på ett område som, likt strafflagstiftningen, enligt domstolens fasta praxis omfattas av medlemsstaternas behörighet, även om medlemsstaterna är skyldiga att iaktta unionsrätten när de utövar denna behörighet.

Informationssamhället

[Tillåtet föreskriva krav på förhandstillstånd för rumänsk taxiförmedlingsapp](#)

EU-domstolen, fjärde avdelningen, har i dom den 3 december 2020 i mål C-62/19, Star Taxi App, prövat en begäran om förhandsavgörande från Tribunalul București (Förstainstansdomstolen i Bukarest, Rumänien) angående tolkningen av artikel 56 FEUF, artikel 1 led 2 i direktiv 98/34/EG om ett informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster, artiklarna 2 a, 3.2, 3.4 och 4 i direktiv 2000/31/EG "e-handelsdirektivet", artiklarna 9, 10 och 16 i direktiv 2006/123/EG om tjänster på den inre marknaden, samt artikel 5 i direktiv (EU) 2015/1535 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster. Målet rör föreskrifter enligt vilka det krävs **förhandstillstånd för att utöva en verksamhet med hjälp av en applikation för smarttelefoner genom vilken personer som vill företa en resa inom en tätort sätts i förbindelse med auktoriserade taxiförare.**

Star Taxi App SRL är ett bolag bildat enligt rumänsk rätt med säte i Bukarest som använder en applikation för smarttelefoner med samma namn för att sätta användare av taxitjänster i förbindelse med taxiförare. När en person önskar företa en resa inom en tätort gör vederbörande en sökning med hjälp av nämnda applikation, i vilken det föreslås en förteckning över tillgängliga taxiförare med fem eller sex typer av fordon med olika taxor. Kunden kan välja en av taxiförarna i förteckningen på grundval av kommentarer och betyg som andra kunder lämnat tidigare, samtidigt som kunden har möjlighet att avstå från att göra någon bokning. Star Taxi App befordrar inte bokningarna till taxiförarna och fastställer inte priset för körningen, vilket betalas direkt till föraren när körningen är avslutad. Star Taxi App tillhandahåller denna tjänst genom att ingå avtal om tillhandahållande av tjänster direkt med taxiförare som är behöriga att utföra transporter med taxi, utan att bolaget väljer ut dem. Syftet med dessa avtal är att tillhandahålla dessa förare en it-applikation, kallad "STAR TAXI – chaufför", en smarttelefon på vilken applikationen är installerad och ett SIM-kort med en begränsad mängd uppgifter mot betalning av en månatlig abonnemangavgift. Vidare kontrollerar Star Taxi App inte kvaliteten på fordonen eller förarna och inte heller förarnas beteenden. Den rumänska lagstiftningen ändrades så att definitionen av taxiförmedling utvidgades. Star Taxi App ålades böter för att ha brutit mot de nya bestämmelserna, och gjorde gällande att dess verksamhet omfattades av direktivet för informationssamhällets tjänster och därmed inte kan åläggas krav på förhandstillstånd. Den hänskjutande domstolen ställde frågor till EU-domstolen, bl.a. i detta avseende.

EU-domstolen konstaterade att denna fråga avsåg att ge klarhet i huruvida artikel 2 a i direktiv 2000/31, som hänvisar till artikel 1.1 b i direktiv 2015/1535, ska tolkas så, att en tjänst som består i att, med hjälp av en applikation för smarttelefoner, mot ersättning sammanföra personer som vill företa en resa inom en tätort och auktoriserade taxiförare, för vilken tillhandahållaren av nämnda tjänst har slutit avtal om tillhandahållande av tjänster med dessa förare mot betalning av en månatlig abonnemangsavgift, men denne inte förmedlar beställningarna, inte fastställer priset för körningen eller ansvarar för att ta betalt från dessa personer, vilka betalar direkt till taxiföraren, och inte heller utövar någon kontroll över fordonens eller förarnas kvalitet, eller de sistnämndas beteende, utgör en av "informationssamhällets tjänster".

Artikel 1.1 i direktivet innehåller fyra villkor som ska vara uppfyllda, nämligen att det rör sig om tjänster som vanligtvis utförs mot ersättning på distans, på elektronisk väg och på individuell begäran av en tjänstemottagare. EU-domstolen konstaterade att samtliga dessa villkor var uppfyllda. Av domstolens praxis följer emellertid att även om en förmedlingstjänst som uppfyller samtliga dessa villkor i princip utgör en tjänst som är skild från den efterföljande tjänst som den är hänförlig till, i förevarande fall en transporttjänst, och följaktligen ska anses utgöra en av "informationssamhällets tjänster", så förhåller det sig på annat sätt om det visar sig att denna förmedlingstjänst utgör en integrerad del av en helhetstjänst som huvudsakligen består av en tjänst som omfattas av en annan rättslig kvalificering. När en leverantör av förmedlingstjänster skapar ett utbud av lokaltrafiktjänster, som leverantören gör tillgängliga bland annat med hjälp av it-verktyg och som den på ett övergripande sätt sköter administrationen av, till förmån för personer som önskar dra nytta av detta utbud, ska den förmedlingstjänst som tillhandahålls anses utgöra en integrerad del av en helhetstjänst, som huvudsakligen består av en transporttjänst, och den ska således inte anses utgöra en av "informationssamhällets tjänster". Så var emellertid inte fallet här, varför appen ansågs omfattas av detta begrepp.

EU-domstolen konstaterade emellertid också att detta rörde en rent nationell situation, på vilken fördragets bestämmelser om fri rörlighet inte är tillämpliga. Förbudet mot att föreskriva krav på förhandstillstånd kunde således inte tillämpas.

Arbetsrätt

[Utstationeringsdirektivet tillämpligt på internationella vägtransporter](#)

EU-domstolen, stora avdelningen, har i dom den 1 december 2020 i mål C-815/19, Federatie Nederlandse Vakbeweging, prövat en begäran om förhandsavgörande från Hoge Raad der Nederlanden (Högsta domstolen, Nederländerna) angående tolkningen av artikel 56 FEUF och artiklarna 1.1, 1.3, 2.1, 3.1 och 3.8 första stycket i direktiv 96/71/EG om utstationering av arbetstagare i samband med tillhandahållande av tjänster. Målet gäller tillämpningen av Collectieve arbeidsovereenkomst Goederenvervoer (nederländska kollektivavtalet för godstransport) på förare från Tyskland och Ungern inom ramen för fraktavtal avseende internationella transporter. Van den Bosch Transporten är ett transportföretag vars lokaler är belägna i Nederländerna. Bolaget med dotterbolag, etablerade i bl.a. Ungern och Tyskland, är medlem i Vereniging Goederenvervoer Nederland (den nederländska åkeriföreningen). Denna åkeriförening och den nederländska fackföreningen har

ingått kollektivavtalet för "godstransport". Enligt det avtalet skulle de grundläggande villkoren i kollektivavtalet tillämpas, när underleverantörsavtal fullgörs i eller från arbetsgivarens nederländsketablerade företag av fristående företag i egenskap av arbetsgivare, på arbetstagare i det fristående underleverantörsföretaget, även om lagstiftningen i ett annat land än Nederländerna valts som tillämplig lag. Arbetstagare från Tyskland och Ungern, vilka var knutna till Van den Bosch Transporte respektive dotterbolaget Silo-Tank genom ett anställningsavtal, arbetade som förare inom ramen för dessa avtal om fraktuppdrag. Under den period som är aktuell i det nationella målet utfördes fraktuppdragen i regel med utgångspunkt från Nederländerna och avslutades där. Merparten av de transporter som utfördes på grundval av de aktuella avtalen om fraktuppdrag ägde emellertid rum utanför Nederländerna. De grundläggande villkoren enligt kollektivavtalet tillämpades inte på dessa förare.

Enligt den hänskjutande domstolen gav situationen upphov till tolkningsvårigheter avseende bl.a. direktivets tillämpningsområde.

EU-domstolen fastslog i refererad del

- att **direktiv 96/71 är tillämpligt på tillhandahållande av gränsöverskridande tjänster inom vägtransportsektorn,**

- att en arbetstagare som är verksam som förare inom den internationella vägtransportsektorn, inom ramen för ett fraktavtal mellan det företag han är anställd av, etablerat i en medlemsstat, och ett företag som är verksamt i en annan medlemsstat än den där den berörde arbetstagaren vanligtvis arbetar, **ska anses vara en arbetstagare som är utstationerad inom en medlemsstats territorium i den mening som avses i ovannämnda bestämmelser när utförandet av arbetstagarens arbete – under den aktuella begränsade tidsperioden – har tillräcklig anknytning till detta territorium.** Frågan huruvida det föreligger en sådan anknytning ska avgöras genom en **helhetsbedömning** av sådana faktorer som **arten av det arbete som den berörde arbetstagaren utför inom nämnda territorium, graden av anknytning mellan arbetstagarens verksamhet och varje medlemsstats territorium där arbetstagaren är verksam samt hur stor del nämnda verksamhet där utgör av transporttjänsten i dess helhet.** Den omständigheten att en internationell lastbilschaufför, som ett företag i en medlemsstat ställt till förfogande för ett företag etablerat i en annan medlemsstat, erhåller de instruktioner som är förenade med dennes uppdrag och börjar eller avslutar uppdragen vid det andra företagets säte, räcker inte i sig för att denne förare ska anses ha "utstationerats" till denna andra medlemsstat i den mening som avses i direktiv 96/71, om inte utförandet av förarens arbete, på grundval av andra omständigheter, har en tillräcklig anknytning till detta territorium, och

- att en arbetstagare som är verksam som förare inom vägtransportsektorn, och som inom ramen för ett fraktavtal mellan det företag han är anställd av, etablerat i en medlemsstat, och ett företag som är verksamt i en annan medlemsstat, utför **cabotagetransporter** inom en annan medlemsstats territorium än den där denne vanligtvis arbetar, **i princip ska anses utstationerad** på den medlemsstats territorium inom vilket transporterna utförs.

[Pressmeddelande](#) har lämnats.

Konsumenträtt

Migrationsrätt

[Irland inte skyldigt pröva asylansökan för person som beviljats subsidiärt skydd i annan medlemsstat](#)

EU-domstolen, första avdelningen, har i dom den 10 december 2020 i mål C-619/19, Minister for Justice and Equality, prövat en begäran om förhandsavgörande från High Court (Förvaltningsöverdomstolen, Irland) angående tolkningen av artikel 25 i direktiv 2005/85/EG om miniminormer för medlemsstaternas förfaranden för beviljande eller återkallande av flyktingstatus. Målen rör ministerns beslut om avslag på deras ansökningar om internationellt skydd med motiveringen att de har beviljats subsidiärt skydd i en annan medlemsstat.

M.S., M.W. och G.S. är tredjelandsmedborgare. Efter att ha beviljats status som subsidiärt skyddsbehövande i Italien, reste de in i Irland under år 2017 och ingav där en ansökan om internationellt skydd, som avslogs. Efter överklaganden hamnade målen i den hänskjutande domstolen.

EU-domstolen prövade först huruvida artikel 25.2 i direktiv 2005/85 ska tolkas så, att den utgör hinder för att en medlemsstat, på vilken Dublin III-förordningen är tillämplig men vilken inte är bunden av direktiv 2013/32, har lagstiftning som innebär att en ansökan om internationellt skydd ska nekas prövning om sökanden har beviljats status som subsidiärt skyddsbehövande i en annan medlemsstat.

Den regel som aktualiserades i artikel 25.2 e) i direktivet innebär att en medlemsstat får underlåta att pröva en ansökan när sökanden har rätt att stanna kvar "i den berörda medlemsstaten" av andra skäl som skyddar honom eller henne från att avvisas, och High Court ifrågasatte om detta uttryck kunde syfta på den medlemsstat där tredjelandsmedborgaren tidigare beviljats subsidiärt skydd. EU-domstolen konstaterade att så inte var fallet. Av detta följer att **de avvisningsgrunder som avses i artikel 25.2 d och e i direktivet inte gör det möjligt för en medlemsstat att neka att pröva en asylansökan som lämnats in av en tredjelandsmedborgare som tidigare beviljats subsidiärt skydd i en annan medlemsstat.**

Eftersom varken direktiv 2013/32 eller Dublin II-förordningen är bindande för Irland, kan vidare de behöriga myndigheterna i den medlemsstaten, i en situation där en asylsökande har beviljats subsidiärt skydd i en annan medlemsstat, således varken anta ett beslut om avvisning enligt direktiv 2013/32 eller inleda ett förfarande för övertagande eller återtagande på grundval av Dublin II-förordningen, vilket innebär att dessa myndigheter **i princip är skyldiga att pröva** asylansökan. En sådan lösning skulle emellertid, även om den var en följd av Irlands val att inte tillämpa vissa bestämmelser inom det gemensamma europeiska asylsystemet, inte endast strida mot logiken i detta system, utan även mot de mål som eftersträvas med direktiv 2005/85 och Dublin III-förordningen. Enligt artikel 25.2 b och c i direktiv 2005/85 får nämligen en medlemsstat neka att pröva en ansökan om internationellt skydd som lämnats in av en tredjelandsmedborgare som åtnjuter tillräckligt skydd i ett tredjeland. Av detta följer att om medlemsstaterna får neka att pröva en asylansökan när sökanden åtnjuter tillräckligt skydd i ett tredjeland, måste de, mot

bakgrund av sammanhanget och de mål som eftersträvas med det gemensamma europeiska asylsystemet, i ännu högre grad kunna göra detsamma när sökanden redan har beviljats subsidiärt skydd i en medlemsstat. Artikel 25.2 i direktiv 2005/85 ska tolkas så, att den **inte utgör hinder** för att en medlemsstat, vilken ska tillämpa Dublin III-förordningen men vilken inte är bunden av direktiv 2013/32, har lagstiftning som innebär att **en ansökan om internationellt skydd ska nekas prövning** om sökanden har **beviljats status som subsidiärt skyddsbehövande** i en annan medlemsstat.

Miljörätt

EU-RÄTTEN I SVENSKA JURIDISKA TIDSKRIFTER

Senaste numret av [Europarättslig tidskrift](#) är nr 4/20.

Även [Skattenytt](#) tillhandahåller vissa artiklar fritt på nätet.

Från [Svensk juristtidning](#) noteras bl.a. [Upphovsrätt och yttrande- och informationsfrihet vid nyhetsrapportering](#), av Wilhelm Stenvall.

NYA MÅL

DET HÄNDER I EU-DOMSTOLEN

Torsdagen den 25 februari 2021 kl. 09.30 meddelar domstolen dom i mål C-389/19 P, kommissionen/Sverige, angående en överklagan av Tribunalens den dom som meddelades av Europeiska unionens tribunal den 7 mars 2019, Sverige/kommissionen (T-837/16, EU:T:2019:144) (nedan kallad den överklagade domen), i vilken tribunalen dels ogiltigförklarade kommissionens genomförandebeslut C(2016) 5644 final av den 7 september 2016 om beviljande av tillstånd för vissa användningar av blyulfokromat, gul, och blykromatmolybdatsulfat, röd, enligt förordning (EG) nr 1907/2006, dels ogillade kommissionens yrkande om att verkningarna av nämnda beslut, om det ogiltigförklaras, ska bestå till dess att kommissionen kan ompröva den aktuella tillståndsansökan. Generaladvokaten har föreslagit att domen delvis ska upphävas och fastställas i övrigt.

Torsdagen den 4 mars 2021 kl. 09.30 meddelar domstolen dom i mål C-193/19, Migrationsverket, angående en begäran om förhandsavgörande från förvaltningsrätten i Malmö angående följande frågor:

"1) Utgör bestämmelserna i [tillämpningskonventionen], däribland särskilt bestämmelserna om systematiska sökningar i SIS och kodexen om Schengengränserna, däribland särskilt det krav på innehav av ett giltigt pass som ställs där, hinder mot att bevilja uppehållstillstånd, på grundval av ansökningar ingivna i Sverige, och som inte vilar på skyddsskäl eller humanitära skäl, när identiteten är oklar?

2) Om så är fallet, kan undantag om identitetsfastställelse, regleras i nationell lag eller i praxis?

3) Om så, som beskrivs i [fråga] 2 ovan, inte är fallet, vilka, om några, undantag medger EU-rätten?"

Generaladvokaten har föreslagit att svaret ska utformas enligt följande:

"1) Artikel 25.1 i konventionen om tillämpning av Schengenavtalet av den 14 juni 1985 mellan regeringarna i Beneluxstaterna, Förbundsrepubliken Tyskland och Franska republiken om gradvis avskaffande av kontroller vid de gemensamma gränserna, som undertecknades i Schengen den 19 juni 1990, i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 265/2010 av den 25 mars 2010, ska tolkas så, att den inte utgör hinder för att en avtalsslutande stat utfärdar ett uppehållstillstånd för en tredjelandsmedborgare som redan befinner sig i landet i fråga när ansökan inges, och detta även om vederbörande inte kan styrka sin identitet och är registrerad på spärrlistan i Schengens informationssystem, förutsatt att utfärdandet föregås av samråd med den avtalsslutande stat som gjort registreringen och avser ett "särskilt fall".

2) Artikel 5.2 i rådets direktiv 2003/86/EG av den 22 september 2003 om rätt till familjeåterförening ska tolkas så, att den inte utgör hinder för en nationell lagstiftning, enligt vilken det för prövningen av en ansökan om uppehållstillstånd krävs att den berörda familjemedlemmen klarlägger sin identitet genom att bifoga en bestyrkt kopia av ett giltigt pass som gäller för den sökta tillståndstiden.

För det fall att den berörda familjemedlemmen inte kan bifoga den nödvändiga resehandlingen till sin ansökan, kan den behöriga nationella myndigheten emellertid inte enbart av detta skäl avslå ansökan utan att först ha vidtagit en individuell prövning, vid vilken det särskilt krävs att myndigheten i fråga beaktar skälen till att familjemedlemmen inte kan lämna in nämnda handling och den samarbetsvilja som vederbörande har visat i syfte att otvetydigt fastställa sin identitet med andra lämpliga medel.

Samma dag, torsdagen den 4 mars 2021 kl. 09.30 meddelar domstolen dom i målen C-473/19 och C-474/19, Föreningen Skydda Skogen och Naturskyddsföreningen i Härryda och Göteborgs Ornitologiska Förening, angående följande frågor:

1. Ska artikel 5 i fågelskyddsdirektivet tolkas på så sätt att den utesluter en nationell praxis som innebär att förbudet endast omfattar sådana arter som förtecknats i bilaga I till direktivet eller är hotade på någon nivå eller har en långsiktigt vikande populationstrend?

2. Ska begreppen "avsiktligt döda/störa/förstöra" i artikel 5 a–d i fågelskyddsdirektivet samt i artikel 12 a–c i livsmiljödirektivet, tolkas på så sätt att de utesluter en nationell praxis som innebär att, för det fall syftet med åtgärden uppenbart är ett annat än att döda eller störa arter (till exempel skogsbruksåtgärder eller markexploatering), så måste det finnas en risk för att arternas bevarandestatus påverkas negativt genom åtgärden för att förbuden ska aktualiseras?

Frågorna 1 och 2 ställs bland annat mot bakgrund av

- att artikel 5 i fågelskyddsdirektivet avser skydd av samtliga de fågelarter som avses i artikel 1.1,
- hur artikel 1 m i livsmiljödirektivet definierar "exemplar",

– att frågan om artens bevarandestatus tycks aktualiseras först i samband med frågan om undantag i livsmiljödirektivets artikel 16 (undantag förutsätter att det inte finns någon annan lämplig lösning och att undantaget inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos bestånden av de berörda arterna i deras naturliga utbredningsområde) respektive fågeldirektivets artikel 9 (undantag får inte vara oförenliga med detta direktiv som i artikel 2 förpliktigar medlemsstaterna att vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bibehålla populationen av de arter som avses i artikel 1 på en nivå som svarar särskilt mot ekologiska, vetenskapliga och kulturella behov).

3. Om fråga 2 till någon del besvaras på sätt att skada på annan nivå än individnivå ska bedömas för att förbudet ska aktualiseras; ska bedömningen därmed göras inom någon av följande skalor eller på någon av dessa nivåer:

- a. någon viss geografiskt avgränsad del av populationen definierad enligt a, till exempel genom gränserna för länet, medlemsstaten eller Europeiska unionen,
- b. den lokala population som berörs (biologiskt isolerad från andra populationer av arten),
- c. den metapopulation som berörs,
- d. hela populationen av arten inom aktuell biogeografisk regions del av artens utbredningsområde?

4. Ska begreppet "förstöra/försämra" när det gäller djurens fortplantningsområde i artikel 12 d i livsmiljödirektivet, tolkas på så sätt att det utesluter en nationell praxis som innebär att om kontinuerlig ekologisk funktionalitet (KEF) i den berörda artens livsmiljö i ett enskilt område, trots försiktighetsåtgärder, går förlorad, antingen genom skada, förstörelse eller försämring, direkt eller indirekt, ensamt eller kumulativt, så aktualiseras förbudet först om den berörda artens bevarandestatus, på någon av i fråga 3 nämnd nivå, riskerar att försämrats?

5. Om fråga 4 till någon del besvaras nekande, det vill säga att skada på annan nivå än livsmiljön inom det enskilda området ska bedömas för att förbudet ska aktualiseras, ska bedömningen därmed göras inom någon av följande skalor eller på någon av dessa nivåer:

- a. någon viss geografiskt avgränsad del av populationen definierad enligt a, till exempel genom gränserna för länet, medlemsstaten eller Europeiska unionen,
- b. den lokala population som berörs (biologiskt isolerad från andra populationer av arten),
- c. den metapopulation som berörs,
- d. hela populationen av arten inom aktuell biogeografisk regions del av artens utbredningsområde?

Mark- och miljödomstolens frågor 2 och 4 innefattar frågan om det strikta skyddet i direktiven upphör att vara tillämpligt på arter för vilka direktivets mål (gynnsam bevarandestatus) har uppnåtts.

Generaladvokaten har föreslagit att svaren ska utformas enligt följande:

1) Medlemsstaterna är enligt artiklarna 1 och 5 i direktiv 2009/147/EG om bevarande av vilda fåglar skyldiga att anta ett system för skydd av samtliga fågelarter som naturligt förekommer inom medlemsstaternas europeiska territorium på vilket fördraget tillämpas. System för skydd som enbart är tillämpliga på arter som är

förtecknade i bilaga I till direktivet, som är hotade på någon nivå eller som har en långsiktigt vikande populationstrend uppfyller inte dessa krav.

2) Förbudet i artikel 12 d i direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter mot förstörelse eller skada av parningsplatser för djur som är förtecknade i bilaga IV a kräver inte att bevarandestatusen hos bestånden av den aktuella arten riskerar att försämrans på grund av den aktuella handlingen. Förbudet påverkas inte heller av att arten har en gynnsam bevarandestatus.

3) För att förbuden mot dödande och förstörelse i artikel 5 a och b i direktiv 2009/147 och artikel 12.1 a och c i direktiv 92/43 ska aktualiseras krävs inte att det finns en risk för att bevarandestatusen hos bestånden av den berörda arten riskerar att försämrans på grund av handlingen i fråga. Inte heller påverkas förbudet av att den berörda artens bevarandestatus är gynnsam.

Om en påverkan av fåglar inte är åsyftad utan endast accepteras gäller förbuden enligt artikel 5 a och b i direktiv 2009/147 emellertid enbart i den utsträckning detta är nödvändigt för att i den mening som avses i artikel 2 i samma direktiv bibehålla eller återupprätta dessa arter på en nivå som särskilt svarar mot ekologiska, vetenskapliga och kulturella behov, med hänsyn till ekonomiska behov och fritidsbehov.

4) Enligt artikel 5 d i direktiv 2009/147 måste störningar förbjudas om de har väsentlig betydelse för att uppnå syftet att bibehålla eller återupprätta fågelarters population på en tillfredsställande nivå. Detta gäller särskilt om störningarna påverkar sällsynta fåglar vid häckning och uppfödning.

Förbudet mot störningar enligt artikel 12.1 b i direktiv 92/43 är begränsat till handlingar som är ägnade att särskilt påverka de skyddade arternas bevarandestatus, i synnerhet på platser som har särskild betydelse för dessa arter eller där de skulle påverkas vid parning, uppfödning, övervintring och flyttning.

5) Såvitt den berörda artens bevarandestatus är avgörande vid tillämpningen av förbuden i artikel 5 i direktiv 2009/147 och artikel 12.1 i direktiv 92/43, ska denna bedömas på medlemsstatsnivå eller när denna medlemsstats gränser sträcker sig över flera biogeografiska regioner eller om artens naturliga utbredningsområde kräver det på den berörda biogeografiska regionnivån, och i den mån det är möjligt på en gränsöverskridande nivå.

FRÅN LAGSTIFTNING SAR BETET

Sverige

[En ny straffbestämmelse som skyddar betalningsverktyg](#)

Prop. 2020/21:73

För att upprätthålla förtroendet för moderna betalningslösningar är det viktigt med ett starkt straffrättsligt skydd mot gärningar med anknytning till bedrägerier och förfalskningar. Regeringen föreslår därför att det ska införas ett nytt brott i 9 kap. brottsbalken som ska ge betalningsverktyg ett starkare skydd mot sådana gärningar. Det nya brottet olovlig befattning med betalningsverktyg ska göra det straffbart att olovligen införskaffa ett betalningsverktyg, för bedräglig användning förvanska ett betalningsverktyg eller i samma syfte framställa ett falskt sådant verktyg, eller

använda ett olovligen införskaffat eller förvanskat eller falskt betalningsverktyg eller ta annan befattning med ett sådant betalningsverktyg.

Straffet ska vara böter eller fängelse i högst två år. Om brottet är grovt ska dömas för grov olovlig befattning med betalningsverktyg till fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Det nya brottet ska bara tillämpas på gärningar som inte är belagda med samma eller strängare straff enligt någon annan bestämmelse i brottsbalken.

Försök och förberedelse till brottet ska vara straffbart.

Förslagen är ett led i genomförandet av EU-direktivet om bekämpande av bedrägeri och förfalskning som rör andra betalningsmedel än kontanter och om ersättande av rådets rambeslut 2001/413/RIF (det s.k. non-cashdirektivet).

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 31 maj 2021.

[Sveriges tillträde till Europarådets konvention om it-relaterad brottslighet](#)

Prop. 2020/21:72

Regeringen föreslår att Sverige ska tillträda Europarådets konvention om it-relaterad brottslighet och dess tilläggsprotokoll. Konventionens huvudsakliga syfte är att harmonisera konventionsstaternas nationella lagstiftningar som rör it-relaterad brottslighet och att förenkla det internationella samarbetet kring dessa frågor.

Regeringen lämnar också förslag på de lagändringar som behövs för ett tillträde.

Förslagen innebär bl.a. att den som innehar en viss lagrad elektronisk uppgift som behövs i en brottsutredning ska kunna föreläggas att bevara uppgiften, en form av så kallad frysning. Förslagen innebär ingen utökad skyldighet att införskaffa eller lagra elektronisk information i förväg. Det innebär inte heller några utökade möjligheter att få informationen utlämnad. Det föreslås vidare en skyldighet för den som tillhandahåller elektroniska kommunikationsnät och tjänster att lämna ut information om vilka som har deltagit vid överföringen av ett meddelande.

De åtgärder som införs ska även kunna användas i det internationella straffrättsliga samarbetet.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 maj 2021.

[Uppenbart ogrundade ansökningar och fastställande av säkra ursprungsländer](#)

Prop. 2020/21:71

EU-domstolens dom den 25 juli 2018 i mål C-404/17 begränsade Migrationsverkets möjligheter att kunna bedöma en asylansökan som uppenbart ogrundad och fatta beslut om avvisning med omedelbar verkställighet. För att ge Migrationsverket motsvarande möjligheter som tidigare föreslår regeringen att det omarbetade asylprocedurdirektivets regler om säkra ursprungsländer genomförs i svensk rätt.

Förslagen innebär att Migrationsverket ska kunna anse en asylansökan som uppenbart ogrundad om sökanden kommer från ett land som tagits upp på en förteckning över säkra ursprungsländer. Detta gäller dock endast om sökanden inte har lagt fram några allvarliga skäl för att landet inte ska anses som ett säkert ursprungsland för honom eller henne. Om det även är uppenbart att uppehållstillstånd inte ska beviljas på någon annan grund, ska Migrationsverket få besluta om avvisning med omedelbar verkställighet.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 maj 2021.

[En europeisk åklagarmyndighet i Sverige](#)

SOU 2020:74

Sverige har möjlighet att ansluta sig till rådets förordning (EU) 2017/1939 av den 12 oktober 2017 om genomförande av fördjupat samarbete om inrättande av Europeiska åklagarmyndigheten. Myndigheten benämns i fortsättningen EPPO, en akronym av det engelska namnet European Public Prosecutor's Office, och förordningen benämns i fortsättningen EPPO-förordningen.

Utredningens uppdrag har bestått i att föreslå nödvändiga kompletterande bestämmelser till förordningen, att analysera behovet av författningsändringar och andra åtgärder som krävs för att Sverige ska kunna delta i EPPO och att lämna förslag till sådana författningsändringar och andra åtgärder. Syftet har varit att åstadkomma en ändamålsenlig nationell reglering och organisation.

[Ytterligare kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om elektronisk identifiering](#)

Lagrådsremiss

I lagrådsremissen föreslås att nya kompletterande bestämmelser till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden ska föras in i lagen (2016:561) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om elektronisk identifiering.

För att möjliggöra användningen av europeiska elektroniska legitimationer i svenska offentliga nättjänster ska offentliga organ under vissa förutsättningar ansluta sina nättjänster till den nod för inkommande gränsöverskridande elektronisk identifiering som Myndigheten för digital förvaltning tillhandahåller.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om anslutningen till noden. Regeringen ska vidare få meddela föreskrifter om undantag från anslutningsskyldigheten i fråga om verksamhet som avser totalförsvaret eller Sveriges säkerhet i övrigt.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om vad som krävs för att system för elektronisk identifiering ska anmälas för gränsöverskridande elektronisk identifiering inom EU.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juni 2021.

[Material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel](#)

Lagrådsremiss

I denna lagrådsremiss föreslår regeringen bestämmelser som kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1935/2004 om material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel och om upphävande av direktiven 80/590/EEG och 89/109/EEG (kontaktmaterial-förordningen).

Förslaget innebär att livsmedelslagens (2006:804) tillämpningsområde utvidgas till att omfatta material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel. Det föreslås vidare ett bemyndigande som ger regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer rätt att meddela föreskrifter om förbud eller villkor för handhavande, införsel i landet eller utsläppande på marknaden av material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel samt om märkning och presentation av sådana material och produkter. Därutöver föreslås ett generellt

förbud mot att på marknaden släppa ut material och produkter som inte uppfyller de grundläggande kraven i kontaktmaterialförordningen.

Regeringen gör bedömningen att kommunerna bör få ansvaret för att utöva offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet när det gäller företag som bedriver tillverkning, förädling och distribution av material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel. Motsvarande kontroll vid livsmedelsanläggningar bör utföras av de kontrollmyndigheter som i dag ansvarar för den ordinarie livsmedelskontrollen vid anläggningarna. Den nya kontrollen bör finansieras med avgifter som tas ut i efterhand. Regeringen föreslås få disponera de statliga avgiftsinkomsterna.

På samma sätt som gäller för livsmedelsanläggningar föreslås att det ska vara möjligt att flytta kontrollansvaret för en verksamhet som bedriver tillverkning, förädling eller distribution av material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel mellan Livsmedelsverket och kommunerna.

Det föreslås vidare att uppsåtliga och oaktsamma överträdelser av det föreslagna förbudet mot att på marknaden släppa ut material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel som inte uppfyller vissa grundläggande krav i kontaktmaterialförordningen ska kunna straffas med böter.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2021.